

*Sara Hashani: Hulumtimi i disa parametrave morfologjik dhe esencial te bima e mentes (Mentha piperita L.) në lokalitete të ndryshme. Punim diplome master. FBV Prishtinë, Qershor 2023.*

**UNIVERSITETI I PRISHTINËS “HASAN PRISHTINA”  
FAKULTETI I BUJQËSISË DHE VETERINARISË  
DEPARTAMENTI: LAVËRTARI & PERIMTARI**



***HULUMTIMI I DISA PARAMETRAVE MORFOLOGJIK DHE  
ESENCIAL TE BIMA E MENTES (Mentha piperita L.) NË  
LOKALITETE TË NDRYSHME***

**PUNIM DIPLOME MASTER**

**Mentori:**

**Prof. Dr. Imer Rusinovci**

**Kandidatja:**

**Sara Hashani**

**Prishtinë, Qershor- 2023**

## *P ë r m b l e d h j e*

Mjekësia bashkëkohore botërore ka një prire strategjike për të kaluar drejt burimeve natyrore me më shumë kërkime për prodhimin e ilaçeve të reja, që vijnë nga bimët mjekësore aromatike. Bimët mjekësore jo vetëm në periudhën e kaluar, por edhe në ditët e tanishme mbeten burimi dhe pasuria më madhe e njeriut, në luftën kundër sëmundjeve të ndryshme. Andaj, e ndërmorrëm këtë studim, që të fokusohemi në vetitë e çmuara të bimes së Mentës (*Mentha piperita L.*). Qëllimi i hulumtimit është përcaktimi i përmbajtjes së elementeve minerale: Fe (Hekurit), Ca (Kalciumi), Zn (Zinkut), dhe Mn (Manganit) në dy rajone agro-ekologjike me dy nënlokalitete te bima e mentes. Përveç analizave kimike për përmbajtjen e elementeve minerale, qëllim i punimit është edhe përmbajtja e vajit eterik te bima e Mentës (*Mentha piperita L.*), në dy regjione të ndryshme agro-ekologjike. Për realizimin e këtij hulumtimi janë marrë 20 mostra standarde të bimës së Mentës (*Mentha piperita L.*), në dy lokalitete. Në Rrafshin e Dukagjinit i kemi marrë 10 mostra (në Ratkoc të Rahovecit - 5 mostra dhe në Sine të Istogut – 5 mostra), e poashtu edhe në Rrafshin e Kosovës 10 mostra (në Bardhosh të Prishtinës – 5 mostra dhe në Breznicë të Obiliqit - 5 mostra). Analiza e variancës për parametrat e hulumtuar dha vlerë të probabilitetit lartë sinjifikante për të dy nivelet  $p= 0.05$  dhe  $0.01$ . Hulumtimet tona treguan se me përmbajtje të lartë ishte  $Ca = 2127.4 \text{ mg kg}^{-1}$ , ndërsa më të ulët ishte Zinku ( $Zn = 3.94 \text{ mg kg}^{-1}$ ). Përmbajtjen e vajit eterik më të ulët e realizuan mostrat e rajonit e Rrafshit të Dukagjinit në raport me mostrat e rajonit të Prishtinës (0.8 % në Rahovec dhe 0.9 % në Istog, ndërsa 1.0 % në Breznicë dhe 1.2 % në Bardhosh.

## A b s t r a c t

Contemporary world medicine has a strategic tendency to move towards natural resources with more research into the production of new medicines, which come from aromatic medicinal plants. Medicinal plants, not only in the past, but also in the present day, remain the source and the greatest wealth of man, in the fight against various diseases. Therefore, we undertook this study to focus on the precious properties of the Mint plant (*Mentha piperita* L.). The purpose of the research is to determine the content of mineral elements: Fe (Iron), Ca (Calcium), Zn (Zinc), and Mn (Manganese) in two agro-ecological regions with two sub-localities of the mint plant. In addition to chemical analyzes for the content of mineral elements, the aim of the work is also the content of the essential oil of the *Mentha* plant (*Mentha piperita* L), in two different agro-ecological regions. For the realization of this research, 20 standard samples of the Mint plant (*Mentha piperita* L.) were taken, in two localities. In the Plain of Dukagjin we took 10 samples (in Ratkoc in Rahovec - 5 samples and in Sine in Istog - 5 samples), as well as in the Plain of Kosovo 10 samples (in Bardhosh in Pristina - 5 samples and in Breznica in Obiliq - 5 samples). The analysis of variance for the researched parameters gave a value of high probability significant for both levels  $p= 0.05$  and  $0.01$ . Our research showed that the highest content was  $Ca = 2127.4 \text{ mg kg}^{-1}$ , while the lowest was  $Zinc (Zn) = 3.94 \text{ mg kg}^{-1}$ . The lowest essential oil content was achieved by the samples of the Dukagjin Plain region in relation to the samples of the Prishtina region (0.8% in Rahovec and 0.9% in Istog, while 1.0% in Breznica and 1.2% in Bardhosh).